ecologica

Ecologica BV
Rondven 22
6026 PX Maarheeze

0495 - 46 20 70
0495 - 46 20 79

info@ecologica.eu
www.ecologica.eu

Adviesbureau Brouwers BV
Minderbroederssingel 15D
Postbus 245
6040 AE Roermond

Datum:	25-09-2017
Behandeld door:	Stef Houben
Ons kenmerk:	P2017/83
Uw kenmerk:	

Quickscan beschermde flora en fauna Caumerbeek, Palembergerbeek en Buffer De Dem te Heerlen

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming

Deze notitie heeft betrekking op de uitgevoerde quickscan naar beschermde flora en fauna aan de Caumerbeek, de Palembergerbeek en Buffer De Dem te Heerlen. De quickscan is uitgevoerd in opdracht van adviesbureau Brouwers BV. De quickscan heeft als doel de effecten op (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna te toetsen alvorens de werkzaamheden gestart kunnen worden. Aanleiding van dit onderzoek is herinrichting van de Caumerbeek en het dal van de Palembergerbeek en het verwijderen van de begroeiing rond de dam van Buffer de Dem. Om te onderzoeken of de voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten hebben op beschermde soorten is een veldbezoek uitgevoerd. Daarbij is beoordeeld of er mogelijk beschermde soorten in de invloedsfeer van het plangebied voorkomen en of de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Daarnaast is beoordeeld of er nader onderzoek nodig is om de aan- of afwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten en of er een ontheffing nodig is voor de uitvoering van het project.

Beschrijving plangebied

Het plangebied betreft een zone van ongeveer 200 meter breed rondom 1,8 km van de Caumerbeek en de Palembergerbeek (zie Figuur 1) en de directe zone rondom de dam van Buffer de Dem te Heerlen (zie Figuur 2). De Caumerbeek en de Palembergerbeek zijn gelegen in een groene zone tussen Palemig en Meezenbroek en ten oosten van Schandelen. Het noordelijke deel van het gebied wordt gekenmerkt door een iets natuurlijker karakter met enkele kleine weides. De beek en het wandelpad worden begrensd door houtkanten van verschillende soorten (wilg, populier, zwarte els, iep) en leeftijden en iets ruigere vegetatie. Op meerdere plekken zijn oude, grote bomen aanwezig. Verder ligt er een poel omgeven met riet. Aan het noordelijke deel grenzen verschillende sportterreinen. Meer naar het zuiden gaat het plangebied over in een parklandschap met gemaaide gazons, bomenrijen, bomengroepen en een verhard wandelpad. Er zijn drie vijvers aanwezig aan weerszijden van de beek. Over het hele traject komen meerdere overstorten uit in de beek.

De kade van Buffer de Dem wordt omgeven door bomenrijen van oudere bomen en verruigde vegetatie. De ondergrond van het terrein zelf is van beton en ook hier is de vegetatie rondom verruigd. Op sommige plekken zijn er natte zones met water.

KvK Eindhoven: 17093881 BTW-nummer: NL818178346B01 Rekeningnummer: NL26 INGB 0007 6241 40

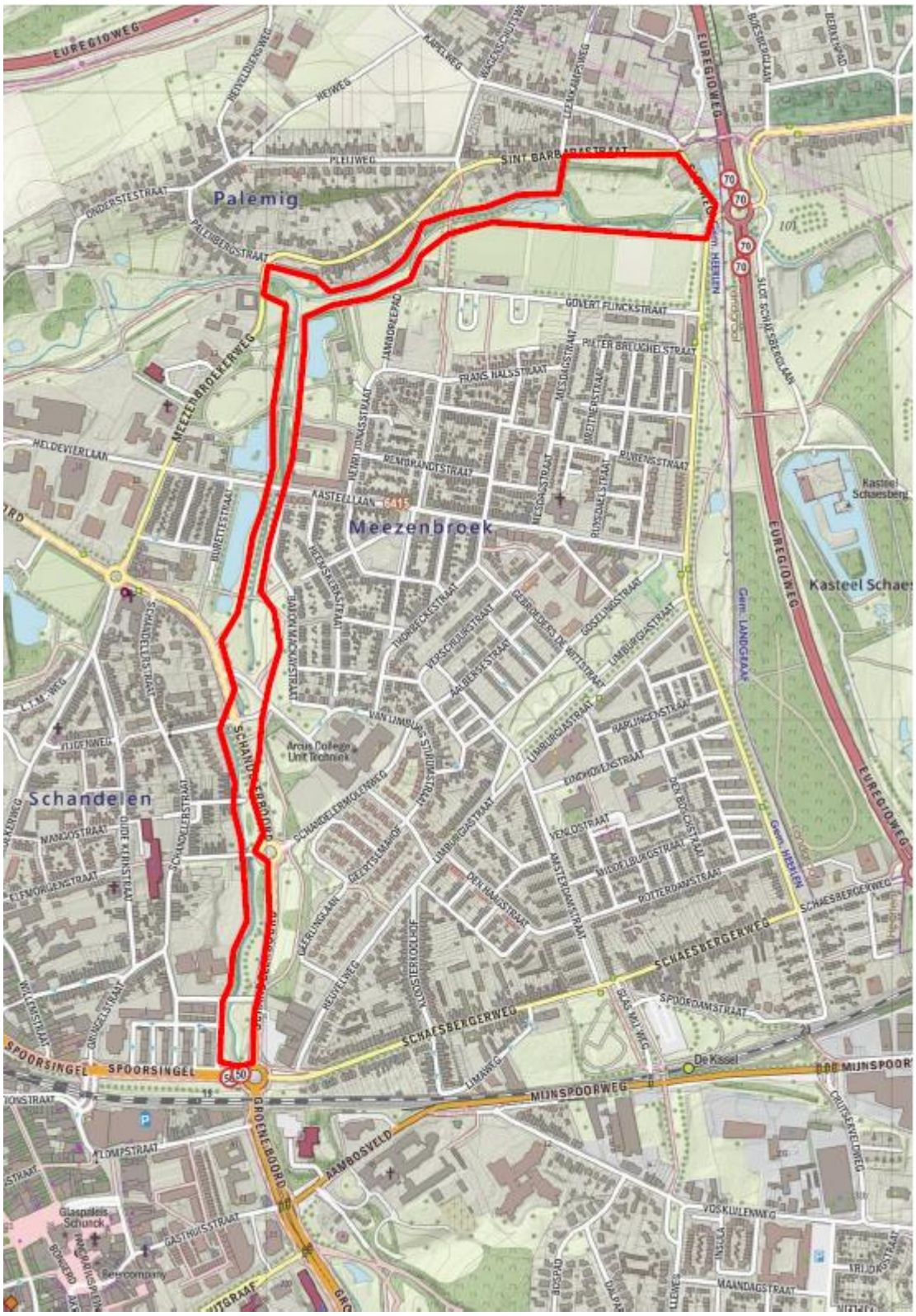

Figuur 1: Situering van het plangebied (rood omlijnd) (bron: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl: uitsnede kaart-blad 800-62B).

Figuur 2: Situering van het plangbied (rood omlijnd) (bron: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl: uitsnede kaartblad 800-60D).

Hieronder wordt met foto's een beeld van de huidige situatie van het plangebied weergegeven.

Foto 1: Palembergerbeek met aan weerszijden houtkanten.

Foto 2: Kleine weides aan de noordkant van het plangebied.

Foto 3: Oude boom met holte.

Foto 4: Poel in het noorden van het plangebied.

Foto 5: Kasteelvijver

Foto 6: Caumerbeek

Foto 7: Een van de vele overstorten in de Caumerbeek en Palembergerbeek.

Foto 8: De kade van Buffer de Dem met verruigde vegetatie en oudere bomen.

Foto 9: Braakliggend stuk met natte zones met water.

Maatregelen

Concrete maatregelen zijn nog niet bekend voor het project. Er is een inrichtingsvisie opgesteld waarvan enkele werkzaamheden al zijn uitgevoerd. De aard en de periode van de overige werkzaamheden zijn nog niet vastgelegd. Het enige wat met zekerheid gaat gebeuren is het kappen van bomen langs de beek en het vergraven van delen van het plangebied om de beek meer ruimte te geven. Verder wordt de volledige begroeiing op de kade van De Dem verwijderd.

Aanpak

Op 11 september 2017 is een eenmalig gebiedsbezoek uitgevoerd. In aanvulling op het gebiedsbezoek is de NDFF (Nationale Databank Flora & Fauna) geraadpleegd. Vervolgens is aan de hand van alle bevindingen en gegevens een inschatting gemaakt van de effecten die de ingrepen hebben of kunnen hebben op de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna. De resultaten van het veldbezoek, het bronnenonderzoek en de inschatting van de effecten zijn in onderstaande alinea's beknopt beschreven.

Resultaten

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het gebiedsbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen, maar wel een wissel onder de afscheiding met een van de sportvelden (zie Foto 10).

Foto 10: Wissel onder de afscheiding met een van de sportvelden.

Uit gegevens van de NDFF (Nationale Databank Flora & Fauna) van de afgelopen 10 jaar blijkt dat er in het plangebied en de directe omgeving de soorten bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, steenmarter, vos en wezel zijn aangetroffen (NDFF, 13 september 2017). Het plangebied is voor al deze soorten geschikt als (deel van het) leefgebied. Voorgaande soorten, met uitzondering van das, eekhoorn en steenmarter, zijn allen echter algemeen vrijgesteld van ontheffing in het kader van de voorgenomen maatregelen. Eekhoorn is enkel vrijgesteld in de periode maart-april en juli tot en met november. Voor steenmarter geldt een vrijstelling in de periode van 15 augustus tot en met februari. Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd in de periodes waarin deze dieren zijn vrijgesteld is geen ontheffing nodig. Daarnaast zal het plangebied na het uitvoeren van de werkzaamheden nog steeds dezelfde functie kunnen vervullen voor deze soorten. Enkel das is strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van das. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van een of meerdere dassen. Het deel van het plangebied dat geschikt is voor das is zo klein in oppervlakte dat het geen essentieel foerageergebied betreft. Dan zouden er op terrein veel meer sporen aanwezig moeten zijn. Verder zal het plangebied na de inrichtingswerkzaamheden terug dezelfde functie kunnen vervullen. Bijgevolg is geen aanvullend onderzoek of ontheffing nodig.

Vleermuizen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat gewone dwergvleermuis en laatvlieger in de omgeving voorkomen. Het plangebied doet mogelijk dienst als foerageergebied en vliegroute voor verschillende soorten. Ook zijn er oude bomen met holtes aangetroffen die mogelijk paar-, kraam- en zomerverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen zijn. Verder is er niet duidelijk of er eventuele bebouwing gesloopt of gerenoveerd gaat worden (vb omvorming AH-locatie in de inrichtingsvisie). Deze plekken kunnen mogelijke paar-, kraam- en zomerverblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen zijn. Aangezien vleermuizen beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en door de werkzaamheden

mogelijke functies voor vleermuizen in het plangebied verloren gaan, is het nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren conform het vleermuisprotocol 2017.

Vogels

Het plangebied is voor vogels uitermate geschikt als foerageergebied en broedgebied. De houtkanten langs de beek en de verruigde vegetaties bieden ideaal broedbiotoop voor verschillende soorten. Het zodanig verstoren van broedende vogels zodat deze het nest verlaten is verboden en daarom dienen bomen en overige vegetatie verwijderd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli.

Jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar kunnen niet worden uitgesloten. Soorten zoals sperwer en buizerd zijn mogelijk te verwachten in het plangebied. Aangezien er bomen gekapt gaan worden is het nodig om aanvullend onderzoek te doen naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten. Dit kan het beste in de winter gebeuren. Indien jaarrond beschermde nesten in bomen niet kunnen worden ontzien en er geen alternatieven zijn, is een ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Amfibieën

Uit gegevens van de NDFF van de afgelopen 10 jaar blijkt dat er in het plangebied en de directe omgeving een groot aantal amfibieën voorkomen. Het gaat om de soorten alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, poelkikker, rugstreeppad en vroedmeesterpad (NDFF, 18 september 2017). Het plangebied is zowel mogelijk geschikt als voortplantingshabitat (beek, poel en vijvers) als landhabitat (verruigde vegetaties) voor verschillende soorten. Voor de soorten bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker geldt een algemene vrijstelling voor ontheffing. Alpenwatersalamander, poelkikker, rugstreeppad en vroedmeesterpad zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Naast deze soorten kan ook kamsalamander verwacht worden. Deze soort is ook beschermd onder de Wet natuurbescherming.

Momenteel zijn nog geen concrete maatregelen bekend, maar wanneer er werkzaamheden uitgevoerd gaan worden aan de poel en de muurtjes die langs de beek staan is het nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde amfibiesoorten. Negatieve effecten kunnen dan niet worden uitgesloten.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn in de laatste 10 jaar de soorten levendbarende hagedis en hazelworm waargenomen (NDFF, 18 september 2017). Beide zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar geldt een algemene vrijstelling in bepaalde periodes. Voor hazelworm geldt een vrijstelling voor ontheffing in de periode juli, augustus en september, voor levendbarende hagedis geldt een vrijstelling in de periode van 15 augustus t/m 15 oktober. Beide soorten zijn mogelijk te verwachten in het plangebied in het noordelijke deel van het plangebied aan de Palembergerbeek, vooral in de iets ruigere vegetatie en de muurtjes. Wanneer hier werkzaamheden gaan plaatsvinden kunnen negatieve effecten niet uitgesloten worden. Wanneer er gewerkt wordt in de vrijstellingsperioden is geen aanvullend onderzoek of ontheffing nodig.

Planten

Er zijn geen beschermde planten aangetroffen in het plangebied en deze worden ook niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt voor beschermde plantensoorten. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag is voor deze soortgroep niet nodig.

Dagvlinders

In 2013 is in het plangebied een waarneming gedaan van 8 iepenpages (NDFF, 18 september 2017). Ook zijn er tijdens het veldbezoek in het plangebied op verschillende plekken iepen aangetroffen. Als er bij de werkzaamheden bomen gekapt gaan worden, moet er nagegaan worden of zich iepen onder de te kappen bomen bevinden. Het verwijderen van iepen kan mogelijk een negatief effect hebben op de populatie. Als dit het geval is dan moet er aanvullend onderzoek worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van iepenpage.

Vissen, libellen en overige ongewervelden

Beschermde soorten van deze soortgroepen zijn binnen het plangebied niet te verwachten, aangezien het plangebied niet voldoet aan de eisen die deze soorten stellen aan het habitat of omdat bekende populaties niet voorkomen in de ruime omgeving van het plangebied. Een nader onderzoek of ontheffing voor deze soortgroepen is niet nodig.

Conclusie en aanbevelingen

In het plangebied en de directe omgeving komen verschillende beschermde soorten voor of worden ze verwacht. Afhankelijk van de werkzaamheden kan het nodig zijn om aanvullend onderzoek naar deze soorten. Volgende maatregelen worden voorgesteld:

- Aanvullend onderzoek of ontheffing is niet nodig voor steenmarter en eekhoorn wanneer er gewerkt wordt in hun vrijstellingsperiode.
- Voor vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van vliegroutes, foerageergebied en paar-, kraam- en zomerverblijfplaatsen in bomen en eventueel gebouwen.
- Er is aanvullend onderzoek nodig naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in te kappen bomen. Verder moet er nagegaan worden of er zich iepen onder de te kappen bomen bevinden. Als dat het geval is moet er aanvullend onderzoek gebeuren naar het voorkomen van iepenpage.
- Het kappen van bomen en verwijderen van houtige begroeiing dient te gebeuren buiten het broedseizoen.
- Als er werkzaamheden aan de poel, de muurtjes langs de beek en de ruigere vegetatie langs het wandelpad gaan gebeuren is aanvullend onderzoek naar amfibieën nodig.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Stef Houben